

cel Vosicky οι σημειώσεις του αυστριακού δραματουργού Franz Theodor Csokor από την αυτοεξορία του στο Βουκουρέστι κατά τη διάρκεια του Δεύτερου παγκόσμιου πολέμου (σ. 43 εξ.). Στη συνέχεια ο Bernd Gallob ασχολείται με τα λιγότερο γνωστά θεατρικά έργα του γνωστού πεζογράφου Hermann Broch (σ. 55 εξ.), ο Hansjörg Schneider παρακολουθεί την πορεία του Γερμανικού Θεάτρου της Πράγας στα χρόνια 1938-44 (σ. 93 εξ.), στο «θέατρο του δρόμου» στη Σεργία 1989-1999 αναφέρεται η Dragana Karakas (σ. 111 εξ.), έναν όρο του Alfred Hitchcock («Mac Guffin») εξετάζει ο Anton Fuxjäger (σ. 123 εξ.), ενώ στο τέλος ο θεατρικός ιστορικός Stefan Hulfeld παρουσιάζει σε μια βιβλιοκρισία τη μονογραφία του D. Vianello: *L'arte del Buffone. Maschere e spettacolo tra Italia e Baviera nel XVI secolo*, Roma 2005 (σ. 155 εξ.).

Στον κινηματογράφο και την τηλεόραση αφιερώνονται τα δύο υπόλοιπα τεύχη: το τρίτο του 2006 σε μια σειρά από διαλέξεις που έγιναν στη Βιέννη κάθε Κυριακή του πρωί σε κινηματογράφο («Pitanga Lectures 2001-2006»), ενώ το πρώτο τεύχος του 2007 παρουσιάζει μελετήματα για τις πρωτότυπες συντευξεις από και για τον Alexander Kluge, αξιοπρόσεκτο ρεπόρτερ, σχολιαστή και διανοούμενο της Γερμανικής Τηλεόρασης τις τελευταίες δεκαετίες με πολλές ενδιαφέρουσες εκπομπές και μια ιδιότυπη φιλοσοφική θεώρηση των παραγόμενων γεγονότων και εξελίξεων.

ΒΑΛΤΕΡ ΠΟΥΧΝΕΡ

ΣΙΜΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Με τη γλώσσα του θεάτρου. Η διερευνητική δραματοποίηση στη διδασκαλία της γλώσσας, Κέδρος, Αθήνα 2007 (Γλώσσα και επικοινωνία 2), 264σ., ISBN 978-960-04-3641-9.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (επιμ.)

Το θέατρο στην εκπαίδευση. Θεωρία και πράξη. Πρακτικά Επιστημονικών Ημερίδων, Παπαζήσης, Αθήνα 2007, 255σ., εικ., ISBN 978-960-02-2130-5.

ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η θεατρική αγωγή στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Συμπεράσματα από την εφαρμογή του διετούς πιλοτικού προγράμματος στα Αρσάκεια και Τοσίτσεια Δημοτικά Σχολεία. Πρακτικά ημερίδας, Στοά του Βιβλίου, Τετάρτη 18 Ιουνίου 2003, Αθήνα 2003, 102σ., εικ.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Το θεατρικό παιχνίδι ως μέσο ενίσχυσης της αυτοαντίληψης των μαθητών του δημοτικού σχολείου, Αθήνα 2004, 106σ., ISBN 960-92271-2-0.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΩΝ

Τα παιδιά παίζει... θέατρο. Ενυρετήριο θεατρικών έργων για παιδιά, Νουντούμη, Αθήνα 2007, 188σ., εικόνες, ISBN 978-960-419-095-9.

Η ελληνική βιβλιογραφία για το θέατρο στο σχολείο εμπλουτίζεται με ραγδαίους ρυθ-

μούς, κάτωσ δυσανάλογους με την ίδια τη θεομοθέτηση της θεατρικής αγωγής στα σχολικά προγράμματα. Ενώ το τελευταίο θα ήταν το τελικά ζητούμενο, το πρώτο είναι επίσης ευπρόσδεκτο, γιατί για να προηγηθεί από την πράξη μια φάση μελέτης και αναστοχασμού είναι απόλυτα επιθυμητό. Ο πρώτος τόμος είναι μια διδακτορική διατριβή στο ΦΠΨ του Πανεπιστημίου της Αθήνας, την οποία προλογίζει ο ομ. καθ. Αθ. Πατάς. Επεξεργάστηκε στο πειραματικό σχολείο του Μαρασλείου στο μάθημα της ελληνικής γλώσσας. Ο προβληματισμός ξεκινάει από την παρατήρηση πως το μάθημα γίνεται πιο αποτελεσματικό αν διεξάγεται σε μορφή επικοινωνίας (H. G. Widdowson: *Teaching language as communication*, Oxford 1984). Με «διερευνητική δραματοποίηση» αποδίδεται ο αγγλικός όρος *inquiry drama* – ο συγγρ. παραθέτει με συνέπεια σε παρενθέσεις και τους αγγλικούς όρους, πράγμα που διευκολύνει την κατανόηση -, όπου στο κέντρο δεν βρίσκεται η παράσταση, αλλά η αναζήτηση και η διαδίκασία (L. M. Rosenblatt: *Literature as exploration*, New York 1995 [1938]). «Ξεκινά από την ύπαρξη ενός ερεθίσματος ή ενός κειμένου λογοτεχνικού ή μη και με αφορμή αυτό καλεί τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν θεατρικές τεχνικές που θα τους επιτρέψουν να εξερευνήσουν την κοινωνική τους παραγματικότητα. Να δουν τα πράγματα από διαφορετικές οπτικές γωνίες, να μπουν στη θέση του άλλου και κατ' αυτόν τον τρόπο να διαμορφώσουν μια ανοιχτή αντίληψη για τη ζωή και τις κοινωνικές σχέσεις». Αυτό γράφει ο πρόλογος και παραπέμπει στον G. M. Bolton: *Towards a theory of drama in education*, London 1979. Αυτό άλλωστε γίνεται με διάφορες τεχνικές, ο συγγρ. μας παρουσιάζει εδώ μια από αυτές.

Το πρώτο τμήμα του πρώτου μέρους αφιερώνεται στο θεωρητικό πλαίσιο: διδακτική της γλώσσας, η επικοινωνιακή διάσταση στη διδασκαλία της γλώσσας, διδασκαλία της λογοτεχνίας, διερευνητική δραματοποίηση: καλλιτεχνική-παιδαγωγική διαδικασία και διδακτική μεθοδος (*dramatic play, creative drama and playmaking, children's theatre, role playing, drama therapy, participation theatre, developmental drama, process drama, drama in education, theatre in education, forum theatre* – αυτά αναφέρονται στον αγγλόφωνο χώρο). Ακολουθούν κεφάλαια που αφορούν την ίδια τη διερευνητική δραματοποίηση: οροθέτηση, χαρακτηριστικά γνωρίσματα, παιδαγωγικός ρόλος, καλλιτεχνική διάσταση, αναπτυξιακός και διδακτικός-μαθητικός χαρακτήρας, παρουσία του δασκάλου ως μεθοδος του αναλυτικού προγράμματος και ως γνωστικό αντικείμενο, στη διδασκαλία της γλώσσας, στον προφορικό λόγο, στον γραπτό λόγο, στην αξιολόγηση. Ακολουθεί μια θεματική ενότητα «Μορφή και τεχνικές θεάτρου και δράματος», για να περάσει ύστερα η συζήτηση στο μάθημα της γλώσσας και το αναλυτικό πρόγραμμα (σσ. 75 εξ.). Το δεύτερο τμήμα του πρώτου μέρους, μετά τη θεωρία, ασχολείται με την προβληματική και την μεθοδολογία της έρευνας (σσ. 81 εξ.), που περιγράφει μεταξύ άλλων και τις φάσεις της διερευνητικής δραματοποίησης. Το δεύτερο μέρος περιγράφει ύστερα την εφαρμογή της μεθόδου στην πράξη: πρώτα περιγράφει τη διεξαγωγή της έρευνας (σσ. 109 εξ.) ως προς το σχεδιασμό, ύστερα ως προς την εκτέλεση (σσ. 147 εξ.), τον επανασχεδιασμό (σσ. 185 εξ.) και τη συνολική αξιολόγηση (σσ. 224 εξ.). Τα συμπεράσματα (σσ. 240 εξ.) κωδικοποιούν τα αποτελέσματα, ως προς τη δημιουργία παιδαγωγικής ατμόσφαιρας (ευχάριστο παιχνίδι, βελτίωση επικοινωνίας), τη μαθησιακή διαδικασία, την ανάπτυξη της επικοινωνιακής μεθόδου, τη βελτίωση της διδασκαλίας. Ο τόμος κλείνει με μια βιβλιογραφία (σσ. 245 εξ.), ένα γλωσσάρι της μετάφρασης του αγγλικών όρων (σσ. 247 εξ.) και ένα Παράρτημα με παραδείγματα (σσ. 259 εξ.).

Το δεύτερο βιβλίο αποτελείται από τα πρακτικά δύο ημερίδων, στις 3 Δεκεμβρίου 2005 και στις 11 Μαρτίου 2006, που διοργάνωσαν το Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και το Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση. Ο τόμος ξεκινά με ένα καλά τεκμηριωμένο άρθρο του Αστέριου Τσιάρρα, «Το δράμα και το θέατρο στην εκπαίδευση».

ση» (σσ. 25-70), που δίνει μια σφαιρική εικόνα των πολυάριθμων δυνατοτήτων του σχολικού θεάτρου, η Χριστίνα Ζώνιου αναπτύσσει το θέμα «Το εφαρμοσμένο θέατρο στη μη τυπική και την άτυπη εκπαίδευση: το κοινωνικό θέατρο» (σσ. 71 εξ.), η Ίλια Λακίδου παρουσιάζει το θέμα «Η θεατρική αγωγή στο Ολοήμερο Σχολείο: Παραδείγματα δημιουργικής διδασκαλίας (2002-2006) (γιατί και πώς οι μαθητές γράφουν, οργανώνουν και παίζουν τις δικές τους παραστάσεις)» (σσ. 83 εξ.), όπου παρουσιάζει και μια επαγωγική κλίμακα συγκεκριμενοποίησης των πρακτικών εφαρμογών: αυτοσχεδιασμός -> δραματοποίηση -> εργαστήρι γραφής -> σκετς -> αναλόγιο -> δρώμενο -> παράσταση και δίνει το παράδειγμα ενός «πρωτοχρονιάτικου δρώμενου» από το 6^ο-9^ο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Νέας Σμύρνης (σσ. 101 εξ.). Η Τζωρτζίνα Κακουδάκη εξηγεί την πορεία «Από την παιδαγωγική του θεάτρου στην παράσταση: Η διαδραματική σχέση των βιοματικών δράσεων και των θεατρικών τεχνικών για την κατανόηση της καλλιτεχνικής θεατρικής δημιουργίας» (σσ. 109 εξ.), τις διάφορες υπαρκτές τάσεις του σχολικού θεάτρου αναλύει εν συντομία ο Νίκος Γκόβας, «Θέατρο και εκπαίδευση: Αναζητώντας έναν κοινό τόπο» (σσ. 117 εξ.). Σε δεύτερο άρθρο του ο Αστέριος Τσιάρας αναφέρεται στο ιστορικό του σχολικού θεάτρου: «Η εμφάνιση και εξέλιξη του εκπαιδευτικού δράματος στον 20^ο αιώνα» (σσ. 127 εξ.).

Ενώ οι ώς τώρα εισηγήσεις αφορούσαν τη θεωρία, το δεύτερο μέρος του τόμου περνάει στις πρακτικές εφαρμογές: Γλ. Αράπη: «Ακολουθώντας τον Ορφέα» (σσ. 143 εξ.), Ευδ. Καμπίτσι: «Η τάξη μας: χώρος πολυ-πρόσωπων συναντήσεων» (σσ. 153 εξ.), Γ. Πιτούλη: «“Και τώρα ας κάνουμε θέατρο”»: Ένα παράδειγμα θεατρικής δημιουργίας στα πλαίσια της Ευέλκιπης Ζώνης» (σσ. 161 εξ.), Α. Τσίγλη: «Το χαρούμενο λιβάδι» (σσ. 167 εξ.), Ε. Κωνστανταράκη: «Όταν το θέατρο γίνεται όχημα για την επιστροφή των “εξόριστων” παιδιών στην ανθρώπινη περιπέτεια» (σσ. 175 εξ.). Και σ' ένα τρίτο μέρος παρουσιάζονται τα πρακτικά εργαστήρια που έγιναν: Γ. Μπινιάρης, Ν. Γκόβας: «Αρχαίος μύθος – δημοτικό τραγούδι – σύγχρονη ποίηση: Τρεις σταθμοί του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού» (σσ. 185 εξ.), Α. Χαβιάρα, Δ. Κακολύρη: «Ένα ψυχοδραματικό παιχνίδι» (σσ. 191 εξ.), Ν. Χολέβα: «Εν αρχή ην... το γέλιο!» (σσ. 195 εξ.), Η. Πίτσικας: «Προσεγγίζοντας το θεατρικό παιχνίδι», (σσ. 208 εξ.), Μ. Χατζηγεωργίου: «Οδύσσεια: Το δίλημμα στη χώρα των Λωτοφάγων» (σσ. 213 εξ.), Χρ. Ζώνιου, Α. Γουναράς: «Το θεατρικό εργαστήρι στο σχολείο για την κατασκευή της ομάδας, τη διαχείριση των συγκρούσεων και τη διαπολιτισμική αγωγή» (σσ. 219 εξ.). Σ' ένα παράρτημα ακολουθούν οι περιλήψεις εισηγήσεων και εργασιών καθώς και τα βιογραφικά των συμμετεχόντων στις δύο ημερίδες.

Και το τρίτο βιβλίο, που παρουσιάζεται εδώ εν συντομία, αποτελεί πρακτικά μιας ημερίδας την οποία πραγματοποιήσε η Φιλεκπαιδευτική Εταιρεία στις 18 Ιουνίου 2003 στο Στοά του Βιβλίου και παρουσιάζει τα αποτελέσματα ενός πιλοτικού προγράμματος σχετικά με τη θεατρική αγωγή στην υποχρεωτική εκπαίδευση, συγκεκριμένα τα Αρσάκεια και Τοσίτσια Δημοτικά Σχολεία. Το πρόγραμμα αυτό παρουσιάζει η Φίλια Δενδρινού: «Παρουσίαση πιλοτικού προγράμματος» (σσ. 15 εξ.), και ακολουθεί ο Νίκος Παΐζης, συντονιστής του προγράμματος ΜΕΛΙΝΑ, «Το θέατρο διδακτική πράξη πολιτισμικής σημασίας» (σσ. 27 εξ.). Ο Τάκης Τζαμαργιάς μίλησε για την «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών: Σκέψεις, συμπεράσματα» (σσ. 35 εξ.), η Άννα Γιαννάκη είχε το θέμα: «Η παρέμβαση και ο ρόλος του ειδικού στην τάξη» (σσ. 43 εξ.), η Αποστολία Πόρποδα: «Από το κείμενο στη θεατρική δράση: Η θεατρική πρακτική ως μέθοδος project» (σσ. 53 εξ.). Ακολουθούν οι αναφορές για συγκεκριμένες παραστάσεις και σχετικές δραστηριότητες: η Αλίν Κοκκολάτου: «Το παιχνίδι των ρόλων στη διαδικασία της μάθησης» (σσ. 59 εξ.), Σοφία Καλοβερνά: «Αρχαίος κόσμος και Καραγκιόζης», (σσ. 67 εξ.), Ίλια Λιόκη: «Ο Καραγκιόζης και ο Ιάσοντας, ή Σκιάς όναρ άνθρω-

πος» (σσ. 73 εξ.), Κική Γεροκωνσταντή και άλλοι: «Ο μύθος γίνεται θρύλος» (σσ. 81 εξ.), Ξανθή Κιτσάκη: «Να 'ναι αλήθεια όλα τούτα, ψέματα ή παραμύθια;» (σσ. 89 εξ.), Ε. Βιτζηλαίου: «Το χτίσιμο του γεφυριού» (σσ. 95 εξ.), Κυριακή Βασιλάκη: «Από την Άρτα στο... Ρίο Αντίρριο» (σσ. 101 εξ.) – σωστό ξεφάντωμα από θέματα και παραστάσεις.

Στο τέταρτο βιβλίο, ο Αστέριος Τσιάρρας παρουσιάζει σ' ένα λεπτό τόμο τα αποτελέσματα μιας διεθνούς έρευνας (βλ. *Παράβασις* 8, 2008, σσ. 604 εξ., για τη μονογραφία *Το δράμα και το θέατρο στην εκπαίδευση*, Αθήνα 2005) σχετικά με τις συνέπειες της θεατρικής δραστηριότητας στο σχολείο: της αυτοαντίληψης (self conception, «ταυτότητα» κατά Erikson), και αυτοσυνείδησης, θα πρόσθετα. Τα πρώτα κεφάλαια είναι θεωρητικά. Στο πρώτο, «Η διαμόρφωση της προβληματικής του θεατρικού παιχνιδιού» (σσ. 12 εξ.) δίνει ένα σύντομο ιστορικό των απόψεων για το θεατρικό παιχνίδι, από άποψη φιλοσοφική, ψυχολογική, θεατρολογική, σχετικά με το «δράμα στην εκπαίδευση», τη ψυχοθεραπεία, το ψυχοδράμα, την κοινωνιολογία. Το δεύτερο κεφάλαιο, «Το θεατρικό παιχνίδι στην εκπαίδευση» (σσ. 33 εξ.) δίνει μια σύντομη χαρτογράφηση των σχετικών δραστηριοτήτων: στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ευρώπη γενικότερα. Ακολουθεί το τρίτο κεφάλαιο, «Βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνών για το θεατρικό παιχνίδι» (σσ. 40 εξ.), που χωρίζεται σε ελληνική βιβλιογραφία και ερευνητικές μελέτες στο εξωτερικό. Οι θεματικές ενότητες είναι οι εξής: ενίσχυση της δημιουργικής φαντασίας και του αυτοελέγχου, βελτίωση των γλωσσικών ικανοτήτων και της στάσης των μαθητών στη σχολική αποτυχία, ενίσχυση της αναγνωστικής και αντιληπτικής κατανόησης των μαθητών του δημοτικού σχολείου, ανάπτυξη της δημιουργικής σχέψης των παιδιών ως αποτέλεσμα της συμμετοχής τους σε δραματικές δραστηριότητες, η επίδραση των δραματικών δραστηριοτήτων στη μάθηση των παιδιών, στη δημιουργικότητά τους, στη σχολική στάση και την επιτυχία μαθητών από γονείς μετανάστες, οι δημιουργικές δραματικές δραστηριότητες ως μέθοδος διδασκαλίας κοινωνικών ικανοτήτων σε παιδιά με νοητική καθυστέρηση, οι δραματικές δραστηριότητες και η ενίσχυση της αυτοαντίληψης του μαθητή, θεατρικό παιχνίδι και διαπροσωπικές σχέσεις, επίδραση στις κοινωνικές δεξιότητες, στις στάσεις μεταξύ των μαθητών, στην ομιλία δασκάλου και μαθητή, στη γλωσσική ανάπτυξη, στη συμπεριφορά και τις στάσεις των μαθητών απέναντι στη γλωσσική μάθηση, θεατρικό παιχνίδι και αυτοπραγμάτωση, επίδραση στην αναγνωστική ικανότητα των μαθητών, στην αυτοεκτίμηση, στην οργάνωση της σχολικής ομάδας, στην κοινωνική αλληλεπίδραση, δραματοποίηση ρόλων, κοινωνικές δεξιότητες και κοινωνική συμπεριφορά, δραματική τέχνη και διαπροσωπική επικοινωνία στη σχολική τάξη, επίδραση στην αυτοεικόνα και την αναγνωστική ικανότητα μαθητών του Δημοτικού με πολιτισμική αποστέρηση, και σε παιδιά προσχολικής ηλικίας με πολιτισμική αποστέρηση. Οι κάπως περίεργοι ελληνικοί τίτλοι αποτελούν εν πολλοίς μεταφράσεις από αγγλικούς τίτλους της βιβλιογραφίας. Ακολουθεί το τέταρτο κεφάλαιο, «Η διαμόρφωση της αυτοαντίληψης στα παιδιά» (σσ. 62 εξ.) και ύστερα το πέμπτο, «Το θεατρικό παιχνίδι ως μέσο ενίσχυσης της αυτοαντίληψης των μαθητών του Δημοτικού σχολείου» (σσ. 72 εξ.), όπου παρουσιάζονται τα αποτελέσματα σχετικών ξένων ερευνών με στατιστικά στοιχεία. Ο λεπτός τόμος κλείνει με μια πλούσια βιβλιογραφία (σσ. 96 εξ.). Όπως όλες οι σχετικές εργασίες του Α. Τσιάρρα είναι και αυτή καλά τεκμηριωμένη. Η γλώσσα του βιβλίου είναι πιο «φιλική» προς τα ελληνικά εκφραστικότητα και στον επιστημονικό λόγο της Παιδαγωγικής.

Το πέμπτο βιβλίο αποτελεί έναν κατάλογο θεατρικών έργων για παιδιά, που έχουν εκδοθεί και κυκλοφορούν στο εμπόριο ως το τέλος του 2005. Η ιδέα για τη δημιουργία ενός Οδηγού Δραματολογίας για το παιδικό θέατρο ξεκίνησε το 2002 από τον Επιστημονικό Σύ-

λογο Θεατρολόγων και απευθύνεται σ' ένα ευρύ φάσμα αποδεκτών, ή, όπως το διατυπώνουν οι ίδιοι οι εκδότες: «σε πληθώρα επαγγελματιών σε ολόκληρη την Ελλάδα: σε θεατρολόγους που εργάζονται σε σχολεία (για σχολικές γιορτές και κάθε είδους περίσταση), σε εκπαιδευτικούς, δασκάλους, καθηγητές που διοργανώνουν παραστάσεις με τους μαθητές τους (για σχολικές γιορτές), σε ηθοποιούς και σκηνοθέτες που ασχολούνται επαγγελματικά με το θέατρο για παιδιά, σε ερασιτέχνες που ανεβάζουν παραστάσεις θεάτρου για παιδιά, και σε κάθε άλλο ερασιτέχνη ή επαγγελματία που ασχολείται με το θέατρο (σε βιβλιοθήκες δήμων, κατασκηνώσεις, κατηχητικά κ. ά.)» (σ. 14). Από περίπου 50 εκδοτικούς οίκους συγκεντρώθηκαν περίπου 170 έργα, τα οποία παρουσιάζονται κατά τον κωδικοποιημένο τρόπο των Οδηγών Δραματολογίας (δηλαδή και πόσοι ρόλοι είναι, πόσοι ηθοποιοί χρειάζονται, σκηνικός χώρος, καταλληλότητα για ποια κατηγορία ηλικίας των παιδιών) με σύντομη περιήληψη περιεχομένου. Η ανάγνωση όλων των έργων αυτών οδήγησε στα εξής συμπεράσματα: «Η έκδοση έργων σχεδόν αποκλειστικά Ελλήνων συγγραφέων, σκηνοθετών ή ηθοποιών και η σχεδόν παντελής απουσία μεταφράσεων ξένων έργων αποτελεί χαρακτηριστικό της εκδοτικής δραστηριότητας – πλάι στα πρωτότυπα έργα υπάρχουν διασκευές κλασικών παραμυθιών καθώς και αριστοφανικών κωμωδιών, όπως και μεταγραφές μύθων του Αισώπου και λαϊκών παραδόσεων, που σε πολλές περιπτώσεις καταλήγουν σε πλοκή τελείως διαφορετική από εκείνη της αρχικής. / Σε σχέση με τα πρωτότυπα έργα, το πλείστον των εκδόσεων αφορά σε σκετσάκια και μικρής διάρκειας θεατρικά έργα, που γράφθηκαν για να πλαισιώσουν τις σχολικές εκδηλώσεις (επέτειοι, χριστουγεννιάτικες γιορτές, καλοκαιρινές εκδηλώσεις κ. ά.), και στις οποίες περιλαμβάνονται πολύ συχνά σκηνοθετικές, σκηνογραφικές και ενδυματολογικές οδηγίες, προς διευκόλυνση της εργασίας των δασκάλων, χωρίς αυτό βέβαια να σημαίνει ότι αποτελούν κατεξοχήν παραστάσιμο υλικό. / Επίσης, η πλειονότητα των έργων απευθύνεται κυρίως σε παιδιά δημοτικού σχολείου, νηπιαγωγείου και, τέλος, γυμνασίου, λυκείου» (σ. 16). Στον κατάλογο αυτό τα έργα παρατίθενται, χωρίς αυτό να δηλώνεται κάπου, με αλφαβητική σειρά των συγγραφέων. Θα ήταν οπτικά πιο χρήσιμο και ευχάριστο, ο τίτλος του έργου να τυπώνεται με bold ή μεγαλύτερα γράμματα και όχι η λέξη «Περίληψη». Στο τέλος ακολουθεί ένας κατάλογος επιλεγμένης βιβλιογραφίας θεωρητικών κειμένων (σσ. 183 εξ.). Συγχαρητήρια για την πρωτοβουλία!

ΒΑΛΤΕΡ ΠΟΥΧΝΕΡ

ΘΑΝΑΣΗΣ Ν. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

Ο Βασίλης Ρώτας και το έργο του για παιδιά και εφήβους. Θεάτρο, ποίηση, πεζογραφία, «κλασσικά εικονογραφημένα». Ερμηνευτικές, θεματολογικές, ιδεολογικές, παιδαγωγικές προσεγγίσεις, Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 2007, 654σ., 108 εικ.,

ISBN 978-960-451-049-8.

Ο Θανάσης Καραγιάννης έχει οργανώσει και παρουσιάσει αρκετά αφιερώματα για τον Βασίλη Ρώτα (*Ερευνα* 1, 2001, *Σύγχρονη εκπαίδευση* 126-127, 2002, *Διαβάξω* 434, 2002), το τελευταίο στον περιοδικό *Μανδραγόρας* 38, 2008, σσ. 74-105 για τον θεατράνθρωπο, δραματουργό και μεταφαστή Βασίλη Ρώτα. Ο πολυδιάστατος συγγραφέας, συστηματικός μεταφραστής του Σαίξπηρ, ηθοποιός, αγωνιστής και θιασάρχης θα μείνει στην ιστορία μεταξύ